

[Federspiel.]

rigspolitikken indordnes under indrepolitiske hensyn. Måske der i udvalget kunne være anledning til i samråd med udenrigsministeren og statsministeren at overveje den fulde rækkevidde af disse bestemmelser.

§ 20, der fra mange sider er hilst med glæde, rejser et uhyre vigtigt spørgsmål, som hører fremtiden og måske den allernærmeste fremtid til. Tanken er her at fastlægge den fremgangsmåde, som må anvendes ved rigets eventuelle indtræden i mellemfolkelige organisationer af den art, som populært betegnes som overstatlige myndigheder, myndigheder med begrænsede funktioner og virkelige beføjelser. Af disse er i øjeblikket kun een en realitet, Schumanplanen eller det såkaldte kul- og stålsamfund. Ved udformningen af bestemmelsen har man forladt den formulering, som er foreslået af professor Max Sørensen i det lysende klare responsum, der ledsager kommissionens betænkning, og som bygger på det princip, at der som en vis sikring mod overilede handlinger fra det ene tings side burde anvendes samme fremgangsmåde som ved ekspropriationslove, med andre ord et mindretals udsættende veto. I stedet har man formuleret en uhyre kompliceret regel, hvis matematik jeg egentlig ikke tror står for nærmere prøvelse. Man har valgt en alternativ fremgangsmåde. Enten kan regeringen få beslutningen om overførelse af visse statsfunktioner til en overstatlig myndighed vedtaget af et almindeligt flertal og derefter sendt ud til folkeafstemning i overensstemmelse med reglerne i § 42, eller også kan den undlade folkeafstemning, men så skal den have et flertal på fem sjettedele, og ikke alene fem sjettedeles flertal, men fem sjettedele af tingets medlemmer skal positivt stemme for forslaget. Der er for mig noget umiddelbart ulogisk i, at man på den ene side kræver, at en trediedel af befolkningen skal møde op og forkaste forslaget, og på den anden side forlanger, at fem sjettedele af rigsdagens medlemmer skal gå ind for forslaget.

Jeg har personligt haft lejlighed til at arbejde med forberedelserne til disse overstatlige myndigheder indenfor Europarådet, og jeg tror ikke, man skal overdive den statsretlige betydning af disse nyskabelser. Professor Max Sørensen har meget klart

defineret, hvor grænsen må gå mellem de tilfælde, hvor et land binder sig ved en traktat, og de tilfælde, hvor de enkelte borgere bindes ved statens handlinger til en overstatlig myndighed. Men det, det i virkeligheden drejer sig om, vil være en række overgangstilfælde, som måske bedst viser sig derved, at den overstatlige myndighed, Schumanplanen, også åbner plads for associerede medlemmer, der i og for sig nyder de samme rettigheder, men ikke deltager fuldtud, navnlig ikke i den politiske organisation.

Jeg ville tro, at det regnestykke, der her er opstillet, utvivlsomt vil kræve visse nærmere overvejelser, og jeg mener at kunne begrunde dette ved iagttagelserne af det, der foregår med det andet overstatlige organ, der nu behandles af forskellige europæiske parlamenter, nemlig af det såkaldte forsvarssamfund eller Europahæren. Det er vist fra de fleste sider anerkendt, at gennemførelsen af denne plan er et nødvendigt led i løsningen af de gamle europæiske stridsproblemer og navnlig løsningen af den opgave at bringe Tyskland ind i et samarbejde med de demokratiske lande. Hvis man i Frankrig og Tyskland, hvor denne plan støder på forståelige politiske vanskeligheder, skulle operere med regler af den komplicerede art, som vi her opstiller, tror jeg, man med sikkerhed kunne sige, at disse planer om overstatlige myndigheder aldrig nogensinde kunne blive til en realitet.

Jeg har villet nævne disse eksempler for at vise tendensen i det forslag, der her foreligger. Den stærke koncentration af magten i et enkelt af forfatningens organer vil medføre en sådan magtstilling, en sådan myndighed, at borgerne hverken kan siges at være sikret mod overilede handlinger eller direkte misbrug fra flertallets side.

Der er fra mange sider talt om de garantier, som mindretallet må have et rimeligt krav på. Jeg er enig med de ærede medlemmer, der har gjort sig til talsmænd for at overbygge folkeafstemningsreglen med et suspensivt veto. Men jeg kan ikke være enig med det ærede medlem hr. Elmquist, der mente, at dette suspensive veto hos et mindretal af tingets medlemmer skulle være tilstrækkeligt alene derved, at et lovforslag skulle hænligge en vis tid. Tiden er jo ikke en så afgørende faktor, når det drejer sig om politiske beslutninger. (Elm-